

ترجمه متن

معاهده برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری

(۱)

علیرضا محمد زاده وادقانی*

دانشیار گروه حقوق خصوصی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

حسن محسنی

پژوهشگر موسسه حقوق تطبیقی دانشگاه تهران

(تاریخ دریافت: ۱۳۸۷/۶/۱۱ - تاریخ تصویب: ۱۳۸۸/۱/۳۱)

چکیده:

معاهده برن برای حمایت از پدید آورندگان آثار ادبی و هنری در سال ۱۸۸۶ متولد و در ۵ دسامبر ۱۸۸۷ لازم‌الاجرا گردید. این معاهده از تاریخ تصویب تا به حال چندین مرتبه مورد اصلاح قرار گرفته است، از جمله مهم‌ترین آنها اصلاحی رم ۱۹۲۸، اصلاحی بروکسل ۱۹۴۸، اصلاحی استکهلم ۱۹۶۷ و آخرین اصلاحی پاریس ۱۹۷۱ می‌باشد. معاهده برن نخستین و مهم‌ترین سند جامع بین‌المللی در زمینه حقوق پدید آورندگان است. این سند سنگ‌بنای رشته حقوق مالکیت فکری را تشکیل می‌دهد. معاهده مبتکر ایجاد اتحادیه‌ای فرضی است، که از یک طرف در بطن آن قاعده بنیادی «تشبیه اعضای اتحادیه به عضو ملی» اعمال می‌شود، و از طرف دیگر واضح یک سری اصول و قواعد حمایتی الزامی است که «حداقل حقوق معاهده‌ای» نامیده می‌شود. اصل حمایت بدون تشریفات، شناسایی حق معنوی، اصل حق انحصاری تکثیر، ترجمه، اقتباس، عرضه، پخش رادیویی و تعقیب برای مؤلفان از آورده‌های مهم این معاهده در تاریخچه حقوق مالکیت فکری است. این معاهده در وضع سایر معاهدات بعدی لحاظ و مورد تأکید قرار گرفته است. شرط الحاق به موافقتنامه تجاری حقوق مالکیت فکری مصوب ۱۹۹۴ که امروزه سندی فراگیر می‌باشد پذیرش مواد ۱ الی ۲۱ معاهده برن است. شرط لازم جهت ورود کشورها به سازمان تجارت جهانی نیز پذیرش و اعمال موافقتنامه یاد شده است. بنابراین معاهده برن نه تنها به لحاظ فرهنگی بلکه از دیدگاه اقتصادی نیز بیش از گذشته مورد توجه جهانیان می‌باشد.

واژگان کلیدی:

برن - حق معنوی - حق ترجمه - حق اقتباس - حق تعقیب - حق تکثیر - حق عرضه - کشورهای در حال توسعه - اصل حمایت بدون تشریفات - حقوق معاهده‌ای.

سند پاریس ۲۴ ژوئیه ۱۹۷۱ اصلاحی ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۹

معاهده برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری

منعقد در ۹ سپتامبر ۱۸۸۶

تکمیل شده در پاریس به تاریخ ۴ مه ۱۸۹۶، بازنگری شده در برلن به تاریخ ۱۳ نوامبر ۱۹۰۸، تکمیل شده در برن به تاریخ ۲۰ مارس ۱۹۱۴ و بازنگری شده در رم به تاریخ ۲ ژوئن ۱۹۲۸ و در بروکسل به تاریخ ۲۶ ژوئن ۱۹۴۸ و در استکهلم به تاریخ ۱۴ ژوئیه ۱۹۶۷ و در پاریس ۲۴ ژوئیه ۱۹۷۱ و اصلاحی به تاریخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۹

فهرست موضوعها*

ماده ۱: تشکیل یک اتحادیه

ماده ۲: آثار مورد حمایت: ۱. "آثار ادبی و هنری"؛ ۲. امکان الزام به تثبیت؛ ۳. آثار برگرفته (اشتقاقی)؛ ۴. متون رسمی؛ ۵. مجموعه آثار؛ ۶. تعهد به حمایت؛ ۷. آثار هنرهای کاربردی و طرح‌ها و طرح‌های صنعتی؛ ۸. اخبار روز

ماده ۲ مکرر: امکان محدود کردن حمایت از برخی آثار: ۱. برخی سخنرانی‌ها؛ ۲. برخی استفاده‌ها از کنفرانس‌ها و خطابه‌ها؛ ۳. حق گردآوری این آثار در یک مجموعه

ماده ۳: معیارهای حمایت: ۱. تابعیت پدیدآورنده؛ محل انتشار اثر؛ ۲. محل سکونت پدیدآورنده؛ ۳. آثار "منتشر شده"؛ ۴. آثار "همزمان منتشر شده"

ماده ۴: معیار حمایت از آثار سینمایی، آثار معماری و برخی آثار هنرهای گرافیکی و

تجسیمی

ماده ۵: حقوق تضمین شده: ۱ و ۲. خارج از کشور خاستگاه؛ ۳. در کشور خاستگاه؛

۴. "کشور خاستگاه"

* این فهرست و عنوان گذاری‌ها برای تسهیل مطالعه این نوشته در نظر گرفته شده است و در متن اصلی معاهده چنین فهرستی و این گونه عنوان گذاری وجود ندارد. لازم به توضیح است به دلیل محدودیت صفحات مجله بقیه ترجمه متن معاهده مزبور در شماره آینده منتشر خواهد شد.

ماده ۶: امکان محدود کردن حمایت در خصوص برخی آثار اتباع برخی از کشورهای غیر عضو اتحادیه: ۱. در کشوری که اثر نخستین بار منتشر شده و در سایر کشورها؛ ۲. مواردی که عطف به ماسبق نمی‌شود؛ ۳. ابلاغ

ماده ۶ مکرر: حق معنوی: ۱. حق رعایت نام و عنوان اثر، حق اعتراض نسبت به تغییر اثر و حق اعتراض نسبت به سایر انواع لطحات به اثر؛ ۲. پس از مرگ پدیدآورنده؛ ۳. طرق شکایت
ماده ۷: مدت حمایت: ۱. به طور عام؛ ۲. در مورد آثار سینمایی؛ ۳. در مورد آثار بی‌نام و با نام‌های مستعار؛ ۴. آثار عکاسی و هنرهای کاربردی؛ ۵. مبدأ تاریخ محاسبه مدت؛ ۶. مدت بیشتر؛ ۷. مدت کمتر؛ ۸. قوانین حاکم؛ "مقایسه" مواعد
ماده ۷ مکرر: مدت حمایت از آثار مشترک
ماده ۸: حق ترجمه

ماده ۹: حق تکثیر: ۱. به طور عام؛ ۲. موارد استثنا؛ ۳. ضبط صوتی و تصویری
ماده ۱۰: استفاده آزاد از آثار در برخی موارد: ۱. نقل قول؛ ۲. استفاده آموزشی؛ ۳. قید منبع و نام پدیدآورنده

ماده ۱۰ مکرر: سایر موارد استفاده آزادانه از آثار: ۱. برخی مقالات و برخی آثار پخش شده توسط وسایل ارتباطات جمعی؛ ۲. آثار شنیداری و دیداری مرتبط با مسائل جاری
ماده ۱۱: برخی حقوق مربوط به آثار نمایشی و موسیقی: ۱. حق عرضه یا حق اجرای عمومی و حق پخش عمومی یک عرضه یا یک اجرا؛ ۲. حق ترجمه

ماده ۱۱ مکرر: حق پخش رادیویی و حقوق مرتبط: ۱. پخش رادیویی و سایر انواع پخش با وسایل بی سیم؛ پخش عمومی اثر پخش شده رادیویی با وسایل با سیم یا بی سیم، پخش اثر پخش شده رادیویی با بلندگو یا با سایر وسایل مشابه؛ ۲. مجوزهای الزامی؛ ۳. ضبط، ضبط موقت

ماده ۱۱ سوم: برخی حقوق مربوط به آثار ادبی: ۱. حق بازخوانی عمومی و حق پخش عمومی بازخوانی؛ ۲. حقوق مربوط به ترجمه
ماده ۱۲: حق اقتباس، تنظیم و سایر تبدیل‌ها

ماده ۱۳: امکان محدود کردن حق ضبط آثار موسیقی و کلام‌های همراه آن: ۱. مجوزهای الزامی؛ ۲. تدابیر انتقالی؛ ۳. توقیف نسخه‌های وارداتی که بدون اجازه پدیدآورنده ساخته شده‌اند

ماده ۱۴: حقوق سینمایی و حقوق مرتبط: ۱. اقتباس و تکثیر سینمایی؛ به جریان انداختن (توزیع)؛ عرضه و اجرای عمومی و پخش عمومی آثار اقتباسی یا تکثیری با وسایل با سیم؛ ۲. اقتباس از تولیدات سینمایی؛ ۳. نبود مجوزهای الزامی

- ماده ۱۴ مکرر: مقررات خاص مربوط به آثار سینمایی: ۱. الحاق به آثار "اصیل"؛ ۲. دارنده حقوق پدیدآورنده؛ محدودیت در برخی حقوق برخی پدیدآورندگان مشارکت کننده؛ ۳. برخی دیگر از پدیدآورندگان مشارکت کننده
- ماده ۱۴ سوم: "حق تعقیب" در آثار هنری و نسخه‌های خطی: ۱. حق ذی نفع شدن در عملیات باز فروش؛ ۲. قانون حاکم؛ ۳. آیین دادرسی
- ماده ۱۵: حق استناد به حقوق مورد حمایت: ۱. وقتی که نام پدیدآورنده قید شده یا وقتی که نام مستعار هیچ تردیدی در خصوص هویت پدیدآورنده باقی نمی‌گذارد؛ ۲. برای آثار سینمایی؛ ۳. برای آثار بی‌نام و با نام مستعار؛ ۴. برای برخی آثار منتشر نشده پدیدآورنده ناشناس
- ماده ۱۶: آثار تقلبی: ۱. توقیف؛ ۲. توقیف واردات؛ ۳. قانون حاکم
- ماده ۱۷: امکان نظارت بر چرخه توزیع، عرضه و به معرض نمایش گذاشتن آثار
- ماده ۱۸: آثاری که در زمان لازم‌الاجرا شدن معاهده وجود دارند: ۱. آثار قابل حمایت در مواردی که مدت حمایت آن‌ها در کشور خاستگاه تمام نشده است؛ ۲. آثار غیر قابل حمایت در مواردی که مدت حمایت در کشور محل تقاضا تمام شده است؛ ۳. اجرای اصول مزبور؛ ۴. موارد خاص
- ماده ۱۹: حمایت گسترده‌تر از آن چه معاهده مقرر کرده است
- ماده ۲۰: توافقات خاص بین کشورهای عضو
- ماده ۲۱: مقررات خاص مربوط به کشورهای در حال توسعه: ۱. ارجاع به پیوست؛ ۲. پیوست جزئی از سند می‌باشد
- ماده ۲۲: مجمع: ۱. اساسنامه و ترکیب؛ ۲. وظایف؛ ۳. حد نصاب، رای، ناظران؛ ۴. دعوت؛ ۵. قواعد داخلی
- ماده ۲۳: کمیته اجرایی: ۱. ساختار؛ ۲. ترکیب؛ ۳. تعداد اعضا؛ ۴. تقسیم جغرافیایی، ترتیب‌های ویژه؛ ۵. مدت مأموریت، محدودیت‌های انتخاب مجدد، نحوه انتخاب؛ ۶. وظایف؛ ۷. دعوت؛ ۸. حد نصاب، رای؛ ۹. اعضای ناظر؛ ۱۰. قواعد داخلی
- ماده ۲۴: دفتر بین‌المللی: ۱. وظایف به طور عام، دبیر کل؛ ۲. اطلاعات کلی؛ ۳. دوره‌ای؛ ۴. اطلاعات ارائه شده به کشورها؛ ۵. پژوهش و خدمات؛ ۶. شرکت در جلسات؛ ۷. کنفرانس بازرگاری؛ ۸. سایر وظایف
- ماده ۲۵: امور مالی: ۱. بودجه؛ ۲. هماهنگی با سایر اتحادیه‌ها؛ ۳. منابع؛ ۴. مشارکت‌ها؛ امکان تجدید بودجه؛ ۵. مالیات و بدهی‌ها؛ ۶. سرمایه‌گردشی؛ ۷. پیش پرداخت کشور میزبان؛ ۸. بررسی حساب‌ها

- ماده ۲۶: اصلاحات: ۱. مقرراتی که مجمع می‌تواند اصلاح کند؛ پیشنهادها؛ ۲. تصویب؛ ۳. لازم‌الاجرا شدن
- ماده ۲۷: بازنگری: ۱. هدف؛ ۲. کنفرانس‌ها؛ ۳. تصویب
- ماده ۲۸: پذیرش و لازم‌الاجرا شدن سند در کشورهای عضو اتحادیه: ۱. تصویب، الحاق، امکان حذف برخی مقررات، پس‌گیری استثناء ۲. لازم‌الاجرا شدن مواد ۱ الی ۲۰ و پیوست؛ ۳. لازم‌الاجرا شدن مواد ۲۲ الی ۳۸
- ماده ۲۹: پذیرش و لازم‌الاجرا شدن برای کشورهای غیرعضو اتحادیه: ۱. الحاق؛ ۲. لازم‌الاجرا شدن
- ماده ۲۹ مکرر: اثر پذیرش سند با توجه به اجرای بند ۲ ماده ۱۴ معاهده تاسیس سازمان جهانی مالکیت فکری
- ماده ۳۰: حق شرط‌ها: ۱. محدودیت‌های امکان درج شرط ۲. شروط قبلی؛ شرط مربوط به حق ترجمه؛ پس‌گیری شرط
- ماده ۳۱: قابلیت اجرا در برخی مناطق: ۱. اعلام؛ ۲. بازپس‌گیری اعلام؛ ۳. تاریخ لازم‌الاجرا شدن اعلام یا بازپس‌گیری آن؛ ۴. ممنوعیت تفسیری که موجب پذیرش وضعیت موجود شود
- ماده ۳۲: اجرای این سند و اسناد پیشین: ۱. بین کشورهای عضو؛ ۲. بین کشور تازه وارد به اتحادیه و سایر کشورهای عضو؛ ۳. اجرای پیوست در چارچوب برخی روابط
- ماده ۳۳: اختلافات: ۱. صلاحیت دیوان بین‌المللی دادگستری؛ ۲. حق شرط مربوط به این صلاحیت؛ ۳. انصراف از شرط
- ماده ۳۴: پایان برخی مقررات پیشین: ۱. اسناد پیشین؛ ۲. پیوست پروتکل به سند استکهلم
- ماده ۳۵: مدت معاهده؛ انصراف: ۱. مدت نامحدود؛ ۲. امکان انصراف؛ ۳. تاریخ اثربخشی انصراف؛ ۴. زمان انصراف
- ماده ۳۶: اجرای معاهده: ۱. الزام به وضع تدابیر لازم؛ ۲. تاریخ شروع تعهد
- ماده ۳۷: شروط پایانی: ۱. زبان سند؛ ۲. امضاء؛ ۳. کپی برابر اصل؛ ۴. ضبط؛ ۵. ابلاغ
- ماده ۳۸: مقررات انتقالی: ۱. اجرای "امتیاز پنج ساله"؛ ۲. دفتر اتحادیه، مدیر دفتر؛ ۳. جانشینی دفتر اتحادیه.

پیوست: مقررات ویژه برای کشورهای درحال توسعه

- ماده ۱: اختیارات در نظر گرفته شده برای کشورهای درحال توسعه: ۱. امکان استناد به بهره‌مند شدن از برخی اختیارات؛ اعلامیه؛ ۲. مدت اعتبار اعلامیه؛ ۳. کشورهایی که دیگر

کشورهای در حال توسعه محسوب نمی‌شوند؛ ۴. ذخیره نسخه‌های موجود؛ ۵. اعلامیه‌های مربوط به برخی سرزمین‌ها؛ ۶. محدودیت رفتار متقابل

ماده ۲: محدودیت‌های وارد بر حق ترجمه: ۱. امکان صدور مجوز توسط مقام صالح؛ ۲ تا ۴. شرایطی که بر اساس آن‌ها مجوزها قابل اعطا هستند؛ ۵. اهدافی که برای آن‌ها مجوز صادر می‌شود؛ ۶. پایان مجوز؛ ۷. آثاری که اساساً برای استفاده‌های خاص (آموزشی) تشکیل شده‌اند؛ ۸. آثاری که از چرخه بازار کنار گذاشته شده‌اند؛ ۹. مجوز برای سازمان‌های پخش رادیویی

ماده ۳: محدودیت‌های وارد بر حق تکثیر: ۱. امکان اعطای مجوز توسط مقام صالح؛ ۲ تا ۵. شرایطی که بر اساس آن‌ها این‌گونه مجوزها را می‌توان صادر کرد؛ ۶. پایان مجوزها؛ ۷. آثاری که مشمول این ماده می‌شوند.

ماده ۴: مقررات مشترک مجوزهای پیش‌بینی شده در مواد ۲ و ۳؛ ۱ و ۲: آیین رسیدگی؛ ۳. اشاره به نام پدیدآورنده و عنوان اثر؛ ۴. صادرات نسخه‌ها؛ ۵. قید کشور محل اجرای مجوز؛ ۶. پرداخت

ماده ۵: امکان دیگری برای محدودیت حق ترجمه: ۱. نظام مقرر در سند ۱۸۸۶ و ۱۸۹۶؛ ۲. عدم امکان تغییر نظام پس از انتخاب ماده ۲؛ ۳. مهلت انتخاب نظام دیگر

ماده ۶: امکان اجرا یا پذیرش اجرای برخی مقررات پیوست قبل از ملحق شدن به آن: ۱. اعلامیه؛ ۲. آیین و تاریخی که از آن زمان، اعلامیه موثر واقع می‌شود.

کشورهای اتحادیه که مشتاق به حمایت به شیوه موثر و همچنین در حد امکان یکنواخت از حقوق پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری هستند، با اذعان به اهمیت کارهای انجام شده در کنفرانس بازنگری استکهلم در سال ۱۹۶۷، به بازنگری در سند استکهلم بدون این که مقررات مواد ۱ تا ۲۰ و ۲۲ تا ۲۶ این سند را تغییر دهند توافق کردند.

در نتیجه، نمایندگان تام‌الاختیار امضاکننده این سند، پس از ارائه مدارک کامل و صحیح دال بر نمایندگی خود، به آن چه ذیلاً می‌آید توافق کردند:

ماده ۱

[تشکیل اتحادیه]^۱

کشورهایی که مشمول این معاهده می‌شوند اتحادیه‌ای را برای حمایت از حقوق پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری تشکیل می‌دهند.

۱. این عناوین به مواد معاهده و پیوست آن برای راحتی خواننده افزوده شده‌اند. متون امضاء شده (به فرانسه و سایر زبان‌ها) فاقد عنوان هستند.

ماده ۲

[آثار مورد حمایت: ۱. "آثار ادبی و هنری"; ۲. شرط تثبیت; ۳. آثار برگرفته (اشتقاقی); ۴. متون رسمی; ۵. مجموعه آثار; ۶. تعهد به حمایت; ذی نفعان حمایت; ۷. آثار هنرهای کاربردی و طرح‌ها و طرح‌های صنعتی; ۸. اخبار روز]

(۱) اصطلاح «آثار ادبی و هنری» تمامی آفرینش‌های مربوط به گستره ادبی، علمی و هنری صرف‌نظر از روش یا شکل ابراز آن‌ها را در بر می‌گیرد مانند موارد زیر: کتاب‌ها، بروشورها و دیگر نوشته‌ها؛ کنفرانس‌ها، نطق‌های کوتاه، موعظه‌ها و دیگر آثاری که دارای ماهیت مشابه هستند؛ آثار نمایشی یا نمایشی-موسیقیایی، رقص‌ها، پانتومیم‌ها؛ تنظیم موسیقی با کلام یا بدون آن، آثار سینمایی و نیز آثاری که مشابه آثار سینمایی ابراز می‌شوند؛ آثار مربوط به طراحی، نقاشی، معماری، پیکره، گراور، لیتوگرافی؛ آثار عکاسی و آثاری که مشابه روش آثار عکاسی ابراز می‌شوند؛ آثار هنرهای کاربردی؛ تصاویر، نقشه‌های جغرافیایی؛ نقش‌ها، کروکی‌ها و آثار تجسمی مرتبط با جغرافی، توپوگرافی (موقعیت طبیعی)، معماری و علوم.

(۲) با وجود این، این حق برای قانون‌گذاران کشورهای عضو اتحادیه محفوظ است که مقرر کنند، آثار ادبی و هنری یا فقط یک یا چند دسته از آن‌ها مادام که روی یک حامل مادی تثبیت نشده‌اند مورد حمایت قرار نگیرند.

(۳) ترجمه، اقتباس، تنظیم موسیقی و سایر انواع تبدیل‌های اثر ادبی و هنری، بدون آن که به حق پدیدآورنده اثر اصلی خدشه‌ای وارد شود، همچون آثار اصیل تحت حمایت قرار می‌گیرند.

(۴) در اختیار قانون‌گذاران کشورهای عضو اتحادیه است که متون رسمی قانونی، اداری یا قضایی و نیز ترجمه رسمی این متون را مشمول حمایت قرار دهند.

(۵) مجموعه آثار ادبی یا هنری مانند دایره‌المعارف‌ها و جُنگ‌ها که به لحاظ انتخاب یا ترتیب موضوعات، آفرینش فکری به شمار می‌آیند، بدون ایراد لطمه به حقوق پدیدآورندگان هر یک از آثار تشکیل دهنده مجموعه، مورد حمایت قرار می‌گیرند.

(۶) آثار ذکر شده در بالا در تمامی کشورهای عضو اتحادیه مورد حمایت می‌باشند. این حمایت به نفع پدیدآورندگان و قائم مقامان آن‌ها اعمال می‌شود.

۷) تعیین حوزه اعمال قوانین کشورها نسبت به آثار هنرهای کاربردی و طرح‌های صنعتی و مدل‌ها و همچنین تعیین شرایط حمایت از این آثار، طرح‌ها و مدل‌ها با رعایت مقررات بند ۴ ماده ۷ این کنوانسیون در صلاحیت قانون‌گذاری‌های کشورهای عضو است. برای آثاری که فقط به عنوان طرح‌ها و مدل‌ها در کشور خاستگاه مورد حمایت هستند در خواست حمایت در یک کشور عضو دیگر اتحادیه به جز حمایت خاص که در آن کشور برای طرح‌ها و مدل‌ها قائل هستند، ممکن نیست. با وجود این، اگر چنین حمایت خاص در آن کشور وجود نداشته باشد آثار مذکور به عنوان آثار هنری مورد حمایت قرار می‌گیرند.

۸) حمایت این معاهده شامل اخبار روز یا وقایع متنوع که واجد جنبه اطلاع‌رسانی مطبوعاتی صرف هستند، نمی‌شود.

۹) ماده ۲ مکرر

[مکان محدود کردن حمایت از برخی آثار: ۱. برخی سخنرانی‌ها؛ ۲. برخی استفاده‌ها از کنفرانس‌ها و خطابه‌ها؛ ۳. حق گردآوری این آثار در یک مجموعه]

۱) در اختیار قانون‌گذاران کشورهای عضو اتحادیه است که بخشی از حمایت مقرر در ماده قبلی یا تمام آن را نسبت به سخنرانی‌های سیاسی و سخنرانی‌های ایراد شده در جریان رسیدگی‌های قضایی حذف کند.

۲) همچنین، در اختیار قانون‌گذاری‌های کشورهای عضو است شرایطی را معین کنند که بر اساس آن‌ها کنفرانس‌ها، خطابه‌ها و سایر آثار ماهیتاً مشابه که برای عموم ایراد شده‌اند، توسط مطبوعات تکثیر، یا از طریق رادیویی یا با وسایل با سیم برای عموم پخش شوند و موضوع اطلاع‌رسانی به عموم مقرر در بند ۱ ماده ۱۱ مکرر این معاهده قرار بگیرد، هنگامی که چنین استفاده‌ای با هدف اطلاع‌رسانی توجیه می‌شود.

۳) با وجود این، پدیدآورنده از حق انحصاری گردآوری آثار خود- که در بند قبلی مورد اشاره قرار گرفت- در یک مجموعه برخوردار است.

ماده ۳

[معیار حمایت: ۱. ملیت پدیدآورنده؛ محل انتشار اثر؛ ۲. محل سکونت پدیدآورنده؛ ۳.

آثار "منتشر شده"؛ ۴. آثار "همزمان منتشر شده"]

۱) موارد زیر تحت حمایت این معاهده قرار دارند:

الف) پدیدآورندگان تبعه یکی از کشورهای عضو اتحادیه نسبت به آثار منتشر شده یا

منتشر نشده آن‌ها؛

ب) پدیدآورندگان غیرتبعه یکی از کشورهای عضو اتحادیه برای آثاری از آن‌ها که نخستین بار در یکی از این کشورها منتشر می‌شوند یا به طور همزمان در یک کشور خارج از اتحادیه و یک کشور عضو اتحادیه منتشر می‌شوند.

۲) معاهده، پدیدآورندگانی را که تبعه کشورهای عضو اتحادیه نیستند، اما در یکی از آن کشورها سکونت معمولی دارند همانند پدیدآورندگان تبعه آن کشورها تلقی می‌نماید.

۳) مقصود از "آثار منتشر شده" آثاری هستند که با رضایت پدیدآورندگان آن‌ها، صرف نظر از نوع نشر با این هدف منتشر می‌شوند که قرارداد نسخه‌ها در اختیار جامعه نیازهای منطقی آن را با توجه به طبیعت اثر برطرف نماید. عرضه یک اثر نمایشی، نمایشی - موسیقایی یا سینمایی، اجرای یک اثر موسیقی، بازخوانی یک اثر ادبی در مقابل عموم، ارسال یا پخش رادیویی آثار ادبی یا هنری، به نمایش گذاردن یک اثر هنری و ساخت یک اثر معماری، انتشار محسوب نمی‌شود.

۴) هر اثری که در دو یا چند کشور طی سی روز از تاریخ نخستین انتشار منتشر شود، در حکم اثر همزمان منتشر شده در چند کشور محسوب می‌شود.

ماده ۴

[معیار حمایت از آثار سینمایی، آثار معماری و برخی آثار هنرهای گرافیکی و

تجسمی]

اشخاص زیر مشمول حمایت این معاهده می‌باشند، حتی اگر شرایط مقرر در ماده ۳ فراهم نباشد،

الف) پدیدآورندگان آثار سینمایی که مرکز اصلی تولید کننده یا محل سکونت معمولی اش در یکی از کشورهای عضو اتحادیه است؛

ب) پدیدآورندگان آثار معماری‌ای که در یکی از کشورهای عضو بنا شده است و یا آثار هنرهای گرافیکی و تجسمی که در ساختمان مستقر در یکی از کشورهای عضو اتحادیه به کار رفته است.

ماده ۵

[حقوق تضمین شده: ۱ و ۲. خارج از کشور خاستگاه؛ ۳. در کشور خاستگاه؛ ۴.

"کشور خاستگاه"]

۱) پدیدآورندگان از حمایت مقرر برای آثاری که مطابق معاهده مشمول حمایت می‌شوند، در کشورهای اتحادیه غیر از کشور خاستگاه اثر، از حقوقی که قوانین مربوط در حال حاضر برای اتباع داخلی قائل‌اند یا بعداً قائل می‌شوند، همچنین از حقوق خاص که این معاهده مقرر می‌دارد، بهره‌مند می‌شوند.

۲) برخورداری و اجرای این حقوق تابع هیچ تشریفات خاص نیست؛ این برخورداری کاملاً مستقل از حمایت قائل شده توسط کشور خاستگاه اثر است. در نتیجه، جدا از شرایط مقرر در معاهده، دامنهٔ حمایت و نیز وسایل تضمین حفظ حقوق پدیدآورنده منحصرأ مطابق قوانین کشوری که در آن درخواست حمایت شده، تعیین می‌شود.

۳) حمایت در کشور خاستگاه توسط قوانین داخلی تعیین می‌شود. با وجود این، هنگامی که پدیدآورنده، تبعهٔ کشور خاستگاه اثر تحت حمایت این معاهده نیست، از همان حقوقی که پدیدآورندگان اتباع آن کشور دارا هستند، برخوردار خواهد بود.

۴) کشورهای زیر کشور خاستگاه محسوب می‌شوند:

الف) برای آثاری که نخستین بار در یکی از کشورهای عضو اتحادیه منتشر می‌شود، کشور اخیر. با وجود این، اگر آثار در چندین کشور عضو که دارای مدت حمایت متفاوت هستند، به طور همزمان منتشر شوند کشوری که مدت حمایت کمتری قائل است؛

ب) در صورتی که اثر به طور همزمان در یک کشور خارج از اتحادیه و یک کشور عضو اتحادیه منتشر شود، کشور اخیر؛

ج) در خصوص آثار منتشر نشده و آثاری که برای نخستین بار در یک کشور غیر عضو، منتشر می‌شوند، بدون انتشار همزمان اثر در یک کشور عضو، کشور عضو اتحادیه که پدیدآورنده تبعهٔ آن است. با وجود این،

۱) اگر مرکز اصلی یا محل سکونت معمولی تولیدکنندهٔ اثر سینمایی در یکی از کشورهای عضو باشد، کشور خاستگاه کشور اخیر خواهد بود.

۲) اگر اثر معماری مطرح باشد که در یک کشور عضو بنا شده است، یا اثر هنر گرافیکی و تجسمی باشد که جزیی از ساختمان واقع در یک کشور عضو است، کشور اخیر کشور خاستگاه خواهد بود.

مادهٔ ۶

امکان اعمال محدودیت حمایت در خصوص برخی آثار اتباع برخی از کشورهای غیر عضو اتحادیه: ۱. در کشوری که اثر نخستین بار منتشر شده و در سایر کشورها؛ ۲. مواردی که عطف به ماسبق نمی‌شود؛ ۳. ابلاغ]

۱) در مواردی که کشور غیر عضو اتحادیه از آثار پدیدآورندگان یک کشور عضو اتحادیه حمایت کافی به عمل نیاورد، کشور اخیر می‌تواند حمایت آثار پدیدآورندگانی را که در زمان نخستین انتشار آن آثار، تبعهٔ آن کشور غیر عضو هستند و در یکی از کشورهای عضو اتحادیه سکونت عادی ندارند، محدود کند. اگر کشور محل نخستین انتشار از این اختیار استفاده کرد، سایر کشورهای عضو اتحادیه در مورد آثاری که بدین ترتیب مشمول رفتار خاص شده‌اند ملزم

به اعطای حمایتی بیش از آن چه که کشور محل نخستین انتشار برای آن آثار قائل است، نیستند.

(۲) هیچ یک از محدودیت‌های مقرر در بند پیشین به حقوق مکتسبه پدیدآورنده یک اثر منتشر شده در یک کشور عضو اتحادیه پیش از به اجرا درآمدن این محدودیت، لطمه‌ای وارد نمی‌کند.

(۳) کشورهای عضو که مطابق این ماده حمایت از حقوق پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری را محدود می‌کنند، آن را به صورت مکتوب به دبیر کل سازمان جهانی مالکیت فکری (که از این پس با عنوان "دبیر کل" مشخص می‌شود)، ابلاغ خواهند کرد که کدام کشورها و کدام حقوق از اتباع کشورهای مزبور مشمول و موضوع این محدودیت هستند. دبیر کل بلافاصله آن را به اطلاع سایر کشورهای عضو اتحادیه خواهد رساند.

ماده ۶ مکرر

[حق معنوی: ۱. حق حرمت نام و عنوان بر اثر، حق اعتراض نسبت به تغییر اثر و حق اعتراض نسبت به سایر انواع لطمات به اثر؛ ۲. پس از مرگ پدیدآورنده؛ ۳. طرح دعاوی]

(۱) مستقل از حقوق مالی پدیدآورنده و حتی پس از انتقال این حقوق، پدیدآورنده دارای حق ولایت نسبت به اثر است و می‌تواند به هر گونه تحریف، حذف یا هر نوع تغییر اثر یا هر نوع لطمه دیگر نسبت به آن که موجب خدشه‌دار شدن اعتبار یا شهرت او شود، اعتراض کند.

(۲) حقوق مقرر برای پدیدآورنده وفق بند ۱ یاد شده دست کم پس از مرگ تا انقضای حقوق مالی حفظ می‌شود و توسط اشخاص یا نهادهایی که به موجب قوانین ملی کشور محل تقاضای حمایت صلاحیت دارند، اجرا می‌گردد. با وجود این، کشورهایی که قوانین حاکم آن‌ها در زمان تصویب یا الحاق به این معاهده فاقد مقررات حمایت پس از مرگ، مقرر در بند یک ماده یاد شده، هستند می‌توانند مقرر کنند که برخی از این حقوق بعد از مرگ پدیدآورنده باقی نمی‌ماند.

(۳) طرح دعاوی برای حفظ حقوق مقرر در این ماده، توسط قوانین کشوری که در آن تقاضای حمایت شده، تعیین می‌شود.

ماده ۷

[مدت حمایت: ۱. به طور عام؛ ۲. در مورد آثار سینمایی؛ ۳. در مورد آثار بی‌نام و با نام‌های مستعار؛ ۴. آثار عکاسی و هنرهای کاربردی؛ ۵. تاریخ محاسبه مدت؛ ۶. مدت بیشتر؛ ۷. مدت کمتر؛ ۸. قوانین حاکم؛ "مقایسه مواعد"]

(۱) مدت حمایت مقرر در این معاهده شامل عمر پدیدآورنده و پنجاه سال پس از مرگ وی می‌باشد.

(۲) با وجود این، در مورد آثار سینمایی، کشورهای عضو مختارند مدت حمایت را پنجاه سال از تاریخی که با موافقت پدیدآورنده اثر در دسترس عموم قرار می‌گیرد، یا در فرض عدم انجام چنین کاری طی پنجاه سال از تاریخ تهیه اثر، مدت حمایت را مقرر دارند.

(۳) در مورد آثار بی‌نام و یا با نام مستعار، طول مدت حمایت مطابق این معاهده پنجاه سال پس از آن که اثر به صورت مجاز در اختیار عموم قرار گرفته، می‌باشد. با وجود این، مدت حمایت از آثار با نام مستعار که در مورد مشخصات پدیدآورنده آن هیچ تردیدی وجود ندارد همان مدت مقرر در بند (۱) خواهد بود. اگر پدیدآورنده آثار بی‌نام یا با نام مستعار در طول مدت فوق‌هویت خود را آشکار نماید، مدت حمایت همان مدت مقرر در بند (۱) خواهد بود. کشورهای عضو اتحادیه ملزم به حمایت از آثار بی‌نام یا با نامی نیستند که ظن قوی راجع به مرگ پدیدآورنده آن‌ها از پنجاه سال قبل وجود دارد.

(۴) کشورهای عضو اتحادیه مجازند که مدت حمایت از آثار عکاسی و هنرهای کاربردی را که به عنوان آثار هنری مورد حمایت قرار می‌گیرند، تعیین کنند. با وجود این، این مدت، کمتر از بیست و پنج سال از تاریخ ایجاد اثر نخواهد بود.

(۵) مدت حمایت پس از مرگ پدیدآورنده و مدت‌های مذکور در بندهای (۲)، (۳) و (۴)، از تاریخ مرگ یا تاریخ واقعه مذکور در بندهای یاد شده خواهد بود. در هر صورت مدت این مهلت‌ها از تاریخ اول ژانویه سال پس از مرگ یا واقعه مذکور محاسبه خواهد شد.

(۶) کشورهای عضو می‌توانند مدت حمایت بیشتر نسبت به مدت‌های مقرر در بندهای قبلی به پدیدآورندگان اعطا کنند.

(۷) آن دسته از کشورهای عضو اتحادیه که به سند اصلاحی رم این کنوانسیون متعهد شده‌اند و مطابق قوانین لازم‌الاجرای ملی خود در زمان امضای این سند مدت‌های حمایت کمتر از آن چه در بندهای قبلی مقرر شده، اعطا می‌کنند، مختار به حفظ آن‌ها در زمان تصویب و یا الحاق به این سند هستند.

(۸) در تمامی موارد، مدت حمایت مطابق قانون کشور محل تقاضای حمایت تعیین می‌شود، مگر این که قانون کشور اخیر به نحوی دیگر مقرر دارد. با وجود این، این مدت متجاوز از مدت مقرر در کشور خاستگاه اثر نخواهد بود.

ماده ۷ مکرر

[مدت حمایت از آثار مشترک]

مفاد ماده قبل همچنین در مواردی که حقوق پدیدآورنده به طور مشترک به پدیدآورندگان همکار یک اثر تعلق دارد، قابل اعمال است، مشروط بر این که مهلت‌های پس از مرگ پدیدآورنده از تاریخ مرگ آخرین پدیدآورنده همکار بازمانده محاسبه شود.

ماده ۸

[حق ترجمه]

پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری تحت حمایت این معاهده در طول مدت حمایت از اثر اصلی از حق انحصاری ترجمه و اعطای اجازه ترجمه آثار خود برخوردارند.

ماده ۹

[حق تکثیر: ۱. به طور عام؛ ۲. موارد استثنا؛ ۳. ضبط صوتی و تصویری]

(۱) پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری تحت حمایت این معاهده از حق انحصاری اعطای اجازه تکثیر آثار خود به هر شکل و نوع برخوردارند.

(۲) برای قانون‌گذاری‌های کشورهای عضو اتحادیه اختیار اعطای اجازه تکثیر این آثار در موارد خاص محفوظ است، مشروط بر این که چنین تکثیری به بهره‌برداری عادی اثر لطمه وارد نکرده و به منافع قانونی پدیدآورنده زیان غیر موجه وارد نسازد.

(۳) از نظر این معاهده هر نوع ضبط صوتی یا تصویری تکثیر تلقی می‌شود.

ماده ۱۰

[استفاده آزاد آثار در برخی موارد: ۱. نقل قول؛ ۲. استفاده آموزشی؛ ۳. قید منبع و نام

پدیدآورنده]

(۱) نقل از آثاری که قبلاً به طور مجاز در اختیار عموم قرار گرفته، مجاز است مشروط بر این که استفاده از نقل قول جنبه معقول داشته و با توجه به هدف مورد نظر قابل توجیه باشد. همچنین نقل قول از مقالات روزنامه‌ها و نشریات ادواری که به شکل بررسی‌های مطبوعاتی هستند، مجاز است.

(۲) تعیین استفاده مجاز آموزشی تکثیر، پخش رادیویی، ضبط صوتی یا تصویری از آثار ادبی یا هنری در اختیار قانون‌گذاری‌های کشورهای عضو اتحادیه و توافق‌های خاص موجود بین آنها یا توافقی که در آینده منعقد می‌کنند، می‌باشد، به شرط این که چنین استفاده‌ای معقول بوده و با توجه به هدف قابل توجیه باشد.

(۳) نقل قول‌ها و استفاده‌های مذکور در بند پیشین باید با ذکر منبع و ذکر نام پدیدآورنده باشد، در صورتی که در منبع آمده باشد.

ماده ۱۰ مکرر

[سایر موارد استفاده آزادانه از آثار: ۱. برخی مقالات و برخی آثار پخش شده توسط

وسایل ارتباطات جمعی؛ ۲. آثار شنیداری و دیداری مرتبط با مسائل جاری]

(۱) قانون‌گذاری‌های کشورهای عضو مختارند تکثیر مقالات راجع به مسائل روز اقتصادی، سیاسی یا مذهبی را که در روزنامه‌ها یا مجلات دوره‌ای منتشر شده‌اند یا آثار پخش شده رادیویی مشابه را توسط وسایل ارتباط جمعی یا پخش رادیویی یا پخش با وسایل ارتباطی با سیم، در مواردی که صراحتاً منع نشده است، تجویز کنند. با وجود این، همواره منبع باید به روشنی قید شود؛ ضمانت اجرای این تعهد توسط قانون کشور محل تقاضای حمایت تعیین می‌شود.

(۲) در اختیار قانون‌گذاری کشورهای عضو است شرایطی را وضع کنند که مطابق آن به مناسبت گزارش وقایع جاری، آثار ادبی یا هنری که در جریان رویداد دیده یا شنیده شده‌اند، با عکس یا فیلم یا با پخش رادیویی یا پخش با وسایل با سیم در حدی که هدف اطلاع‌رسانی آن را توجیه کند، تکثیر شوند و در دسترس عموم قرار گیرند.

ماده ۱۱

[برخی حقوق مربوط به آثار نمایشی و موسیقی: ۱. حق عرضه یا حق اجرای عمومی و حق پخش عمومی یک عرضه یا یک اجرا؛ ۲. حق ترجمه]

(۱) پدیدآورندگان آثار نمایشی، نمایشی - موسیقایی و موسیقی از حق انحصاری اعطای اجازه در موارد ذیل برخوردارند:
یک) عرضه و اجرای عمومی آثارشان، از جمله عرضه و اجرای عمومی به هر وسیله و هر روش؛

دو) پخش عمومی عرضه و اجرای آثار خود به هر وسیله..

(۲) پدیدآورندگان آثار نمایشی و نمایشی - موسیقایی طی مدت حمایت از اثر اصلی از همان حقوق در ارتباط با ترجمه آثارشان بهره‌مند می‌باشند.

ماده ۱۱ مکرر

[حق پخش رادیویی و حقوق مرتبط: ۱. پخش رادیویی و سایر انواع پخش با وسایل بی سیم؛ پخش عمومی اثر پخش شده رادیویی با وسایل با سیم یا بی سیم، پخش اثر پخش شده رادیویی با بلندگو یا با سایر وسایل مشابه؛ ۲. مجوز الزامی؛ ۳. ضبط، ضبط موقت]

(۱) پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری از حق انحصاری اعطای اجازه در موارد ذیل برخوردارند:

یک) پخش رادیویی یا اطلاع‌رسانی عمومی آثار با هر وسیله که موجب پخش بی سیم علائم، اصوات یا تصاویر شود؛

دو) هر پخش عمومی اثر پخش شده رادیویی خواه با سیم و یا بی سیم وقتی که این پخش را سازمانی غیر از سازمان نخستین انجام داده است؛
سه) پخش عمومی با بلندگو یا هر وسیله مشابه دیگر که ارسال‌کننده علائم، اصوات یا تصاویر اثر پخش شده رادیویی باشد.

۲) تعیین شرایط اجرای حقوق مقرر در بند ۱ فوق با قوانین کشورهای عضو می‌باشد، اما این شرایط صرفاً در کشور واضح آنها اجرا خواهد شد. این شرایط نمی‌تواند به هیچ وجه به حق معنوی پدیدآورنده و به حق دریافت غرامت منصفانه پدیدآورنده که با توافق و یا در غیر این صورت توسط مقام صالح تعیین می‌شود، لطمه‌ای وارد سازد.

۳) اجازه اعطایی مطابق بند ۱ این ماده شامل اجازه ضبط با وسایل تثبیت اصوات یا تصاویر اثرپخش شده رادیویی نمی‌شود، مگر در صورت شرط خلاف. با وجود این، نظام ضبط موقت توسط سازمان رادیویی با دستگاه‌های خود و جهت برنامه‌های خود در اختیار قوانین کشورهای عضو است. با این قوانین می‌توان نگهداری ضبط‌ها را به لحاظ ویژگی استثنائی اسنادی آن‌ها در آرشیو رسمی تجویز کرد.

ماده ۱۱ سوم

[برخی حقوق مربوط به آثار ادبی: ۱. حق بازخوانی عمومی و حق پخش عمومی بازخوانی؛ ۲. حقوق مربوط به ترجمه]

۱) پدیدآورندگان آثار ادبی از حق انحصاری اعطای اجازه موارد ذیل برخوردارند:
یک) بازخوانی عمومی آثارشان، از جمله بازخوانی عمومی به هر روش و وسیله؛
دو) پخش عمومی بازخوانی آثارشان به هر وسیله.
۲) پدیدآورندگان آثار ادبی طی مدت برخورداری از حقوق اثر اصلی در مورد ترجمه آثارشان از حقوق مشابه برخوردارند.

ماده ۱۲

[حق اقتباس، تنظیم و سایر تبدیل‌ها]

پدیدآورندگان آثار ادبی یا هنری از حق انحصاری اعطای اجازه اقتباس، تنظیم و سایر تبدیل‌های آثارشان برخوردار می‌باشند.

ماده ۱۳

[امکان محدود کردن حق ضبط آثار موسیقی و کلام‌های همراه آن: ۱. مجوزهای الزامی؛ ۲. موازین انتقالی؛ ۳. توقیف نسخه‌های وارداتی که بدون اجازه پدیدآورنده ساخته شده‌اند]

(۱) هر کشور عضو می‌تواند، در آنچه به او مربوط می‌شود، محدودیت‌ها و شرایط راجع به حقوق انحصاری پدیدآورنده اثر موسیقی و پدیدآورنده کلام که پیش از این شخص اخیر ضبط آن را با اثر موسیقی اجازه داده، تعیین کند و ضبط صوتی چنین اثر موسیقی، و در صورت مقتضی با کلام آن را تجویز کند. اما محدودیت‌ها و شرایطی با این ماهیت در کشورهای واضح فقط دارای اثر کاملاً محدود است و به هیچ وجه به حقوق پدیدآورنده در گرفتن غرامت منصفانه که با توافق و در غیر این صورت توسط مقام صالح تعیین می‌شود، لطمه‌ای وارد نمی‌کند.

(۲) ضبط آثار موسیقی که در یک کشور عضو وفق بند ۳ ماده ۱۳ اصلاحی رم مصوب ۲ ژوئن ۱۹۲۸ و اصلاحی بروکسل مصوب ۲۶ ژوئن ۱۹۴۸ صورت گرفته را می‌توان طی دو سال از تاریخ الحاق این کشورها به سند فوق بدون رضایت پدیدآورنده اثر موسیقی در کشور مزبور تکثیر کرد.

(۳) واردات و ضبط‌های صورت گرفته وفق بندهای ۱ و ۲ این ماده بدون اجازه طرف‌های ذی نفع در کشوری دیگر که در آن مجاز نیست، قابل توقیف است.

ماده ۱۴

[حقوق سینمایی و حقوق مرتبط: ۱. اقتباس و تکثیر سینمایی؛ به جریان انداختن؛ عرضه و اجرای عمومی و پخش عمومی آثار اقتباسی یا تکثیری با وسایل با سیم؛ ۲. اقتباس تولیدات سینمایی؛ ۳. نبود مجوز الزامی]

(۱) پدیدآورندگان آثار ادبی یا هنری دارای حق انحصاری در موارد ذیل هستند: یک) اقتباس و تکثیر سینمایی آثار و به جریان انداختن آثار اقتباسی یا تکثیری؛ دو) عرضه و اجرای عمومی و پخش عمومی آثار اقتباسی یا تکثیری با وسایل با سیم. (۲) اقتباس به هر شکل هنری از تولیدات سینمایی که مبتنی بر آثار ادبی یا هنری است، بدون ایراد لطمه به حقوق پدیدآورندگان آنها منوط به اجازه پدیدآورندگان آثار اصلی است. (۳) مقررات بند ۱ ماده ۱۳ در این باره مجری نیستند.

ماده ۱۴ مکرر

[مقررات خاص مربوط به آثار سینمایی: ۱. الحاق به آثار "اصلی"؛ ۲. دارنده حقوق پدیدآورنده؛ محدودیت در برخی حقوق برخی پدیدآورندگان مشارکت‌کننده؛ ۳. برخی دیگر از پدیدآورندگان مشارکت‌کننده]

(۱) اثر سینمایی بدون لطمه زدن به حقوق پدیدآورنده هر اثر اقتباسی یا تکثیری، به عنوان یک اثر اصلی مورد حمایت است. دارنده حقوق پدیدآورنده در اثر سینمایی از حقوق مشابه پدیدآورنده یک اثر اصلی، از جمله حقوق مقرر در ماده قبل برخوردار است.

(۲)

الف) تعیین دارندگان حقوق پدیدآورنده در اثر سینمایی در صلاحیت قانون کشور محل درخواست حمایت است.

ب) با وجود این، در آن دسته از کشورهای عضو که حسب قانون برخی پدیدآورندگان مشارکت‌کننده در تهیه اثر سینمایی نیز در زمره‌ی دارندگان حقوق به شمار می‌روند، چنان چه آن‌ها متعهد به چنین مشارکتی شده باشند، نمی‌توانند مانع تکثیر، به جریان انداختن، عرضه و اجرای عمومی، پخش عمومی با وسیله باسیم، پخش رادیویی، به اطلاع عموم رسانیدن، زیرنویسی و دوبلاژ متون اثر سینمایی شوند، مگر در صورت شرط خلاف یا استثناء.

ج) تعیین شکل تعهد مقرر فوق، در اجرای بند ب پیشین، اعم از این که قرارداد نوشته باشد یا خیر و یا این که یک سند نوشته مشابه باشد در صلاحیت قانون کشور عضوی است که مقر اصلی یا محل سکونت عادی تولیدکننده اثر سینمایی در آن واقع است. با وجود این، کشور عضو محل درخواست حمایت، مختار به تعیین این است که تعهد باید به صورت قرارداد نوشته یا یک سند نوشته مشابه باشد. کشورهایی که از این اختیار استفاده می‌کنند باید آن را به دبیر کل با اخطار کتبی ابلاغ کنند، که آن هم توسط دبیر کل به اطلاع سایر کشورهای عضو خواهد رسید.

د) «شرط خلاف یا استثناء» به مفهوم هر شرط محدودکننده است که می‌تواند همراه چنین تعهدی باشد.

۳) مقررات بخش ب بند ۲ فوق درباره پدیدآورندگان سناریوها، دیالوگ‌ها و آثار موسیقی تولید شده برای اثر سینمایی و کارگردان اصلی اثر سینمایی قابل اعمال نیست، مگر این که قانون ملی به نحو دیگری مقرر دارد. با وجود این، کشورهای عضوی که قانون آن‌ها فاقد مقرراتی برای اعمال بخش ب بند ۲ یاد شده بر کارگردان اصلی است، باید آن را با اخطار کتبی به دبیر کل اعلام کنند، که او هم بلافاصله آن را به اطلاع سایر کشورهای عضو خواهد رساند.

ماده ۱۴ سوم

«حق تعقیب» در آثار هنری و نسخه‌های خطی: ۱. حق ذی نفع شدن در عملیات باز

فروش؛ ۲. قانون حاکم؛ ۳. آیین دادرسی]

۱) پدیدآورنده یا پس از مرگ او اشخاص یا نهادهایی که به موجب قوانین ملی مجاز می‌باشند، در ارتباط با آثار هنری اصیل و نسخه‌های خطی اصیل نویسندگان و مصنفان موسیقی، از حقی غیرقابل انتقال برخوردارند که عبارت است از سهم شدن آن‌ها در حاصل فروش اثری که پس از نخستین واگذاری توسط پدیدآورنده صورت می‌گیرد.

(۲) حمایت مقرر در بند فوق فقط در آن دسته از کشورهای عضو اتحادیه قابل درخواست است که قانون ملی پدیدآورنده آن را تجویز کند و تا حدی که قانون کشور محل درخواست آن را مجاز می‌دارد.

(۳) شرایط و نرخ مبلغ دریافتی را قانون ملی هر کشور تعیین می‌کند.

ماده ۱۵

[حق استناد به حقوق مورد حمایت: ۱. وقتی که نام پدیدآورنده قید شده یا وقتی که نام مستعار هیچ تردیدی در خصوص هویت پدیدآورنده باقی نمی‌گذارد؛ ۲. برای آثار سینمایی؛ ۳. برای آثار بی‌نام و با نام مستعار؛ ۴. برای برخی آثار منتشر نشده پدیدآورنده ناشناس]

(۱) برای این که پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری تحت حمایت این معاهده مشمول عنوان قرار گرفته و در نتیجه در دادگاه‌های کشورهای عضو مجاز به پیگرد ناقضان حقوق باشند، قید نام به نحو معمول روی اثر کفایت می‌کند، مگر در صورت اثبات خلاف. اجرای این بند حتی اگر نام مستعار باشد همین که نام مستعار تردیدی در مورد هویت پدیدآورنده باقی نمی‌گذارد، مجری است.

(۲) شخص حقیقی یا حقوقی که نام او روی اثر سینمایی به نحو متداول قید شده تولیدکننده اثر فرض می‌شود، مگر خلاف آن اثبات شود.

(۳) برای آثار بی‌نام و با نام مستعار غیر از موارد مذکور در بند ۱، ناشری که نام او روی اثر قید شده بدون نیاز به دلیلی دیگر نماینده پدیدآورنده تلقی می‌شود. ناشر با این عنوان مجاز به حفظ و استناد به حقوق پدیدآورنده است. در مواردی که پدیدآورنده هویت خود را فاش و تعلق اثر به خود را ثابت می‌کند، مقررات این بند غیرقابل اجرا می‌شوند.

(۴) الف) برای آثار منتشر نشده که هویت پدیدآورنده آن‌ها ناشناخته است، اما شواهدی وجود دارد مبنی بر این که پدیدآورنده تبعه یک کشور عضو است، اختیار تعیین مقام صالح به عنوان نماینده پدیدآورنده جهت حفظ و استناد به حقوق او در کشورهای عضو در صلاحیت قانون آن کشور است.

ب) کشورهای عضو که مطابق این مقرره مبادرت به تعیین چنین اشخاصی می‌کنند، آن را طی اعلامیه‌ای به صورت مکتوب که حاوی اطلاعات مربوط به مقام تعیین شده است به دبیر کل اعلام خواهند کرد. دبیرکل بلافاصله چنین اعلامیه‌ای را به اطلاع سایر کشورهای عضو خواهد رساند.

ماده ۱۶

[آثار تقلبی: ۱. توقیف؛ ۲. توقیف واردات؛ ۳. قانون حاکم]

- (۱) هر اثر تقلبی در کشورهای عضو که اثر اصلی در آن‌ها مشمول حمایت قانونی است، قابل توقیف است.
- (۲) مقررات بند پیشین همچنین در مورد نسخه‌های تکثیری وارداتی از کشوری که در آن، اثر مشمول حمایت نیست یا مدت حمایت از آن تمام شده، مجری است.
- (۳) توقیف وفق قانون هر کشور صورت می‌گیرد.

ماده ۱۷

[امکان نظارت بر چرخه بازار، عرضه و به معرض نمایش گذاشتن آثار]

مقررات این معاهده به هیچ صورت به حقوق حکومت‌های کشورهای عضو در به کارگیری تدابیر قانونی یا انتظامی در تجویز نظارت یا جلوگیری از گردش، عرضه و به معرض نمایش گذاشتن هر اثر یا تولید که وفق تدابیر اتخاذ شده، مقام ذی‌صلاح دارای حق اجرای آن است، خدشه‌ای وارد نمی‌کند.

ماده ۱۸

[آثاری که در زمان لازم‌الاجرا شدن معاهده وجود دارند: ۱. آثاری قابل حمایت هستند که مدت حمایت آن‌ها در کشور خاستگاه تمام نشده است؛ ۲. آثاری غیر قابل حمایت هستند که مدت حمایت از آنها در کشور محل تقاضا تمام شده است؛ ۳. اجرای اصول مزبور؛ ۳. موارد خاص]

- (۱) این معاهده درباره آثاری اعمال می‌شود که در زمان لازم‌الاجرا شدن، در کشور خاستگاه خود بر اثر انقضای مدت حمایت در قلمرو مالکیت عمومی قرار نگرفته باشند.
- (۲) با وجود این، چنان چه اثر بر اثر انقضای مدت حمایتی که قبلاً مقرر شده، در قلمرو مالکیت عمومی کشور محل تقاضای حمایت قرار گرفته باشد، مجدداً قابل حمایت نیست.
- (۳) اجرای این اصل وفق مقررات موجود در معاهدات خاص منعقد یا معاهداتی که در آینده بدین منظور بین کشورهای عضو منعقد می‌شود، صورت خواهد گرفت. در نبود مقررات مشابه، هر یک از کشورهای ذیربط در آنچه به آن‌ها مربوط می‌شود، شرایط راجع به این اجرا را تعیین خواهند کرد.
- (۴) مقررات پیشین همچنین، در صورت عضویت جدید به معاهده و در موردی که حمایت با اعمال ماده ۷ یا با صرف نظر کردن از حق شرط گسترش می‌یابد، اعمال می‌شود.

ماده ۱۹

[حمایت گسترده‌تر از آن چه معاهده مقرر کرده است]

مقررات این معاهده مانع از تقاضای اعمال مقرراتی فراتر که توسط قوانین کشور عضو مقرر می‌شوند، نیست.

ماده ۲۰

[توافقی‌های خاص بین کشورهای عضو]

حکومت‌های کشورهای عضو حق انجام توافقی‌های خاص که موجب حقوقی گسترده‌تر از آنچه معاهده برای پدیدآورندگان مقرر داشته، یا وضع شرایطی که برخلاف این معاهده نباشد، را برای خود محفوظ می‌دارند. مقررات توافقی‌های موجود که موافق این شرایط می‌باشند، قابل اجرا هستند.

ماده ۲۱

[مقررات خاص مربوط به کشورهای در حال توسعه: ۱. ارجاع به پیوست؛ ۲. پیوست

جزئی از سند است]

(۱) مقررات خاص مربوط به کشورهای در حال توسعه در پیوست است.
(۲) به استثنای مقررات بخش ب بند ۱ ماده ۲۸، پیوست بخش جداناپذیر سند معاهده است.

ماده ۲۲

[مجمع: ۱. اساسنامه و ترکیب؛ ۲. وظایف؛ ۳. حد نصاب، رای، ناظران؛ ۴. دعوت؛

۵. قواعد داخلی]

(الف) اتحادیه دارای یک مجمع متشکل از کشورهای عضو مشمول مواد ۲۲ تا ۲۶ است.

(ب) حکومت هر کشور توسط یک نماینده که می‌تواند به عنوان قائم مقام، مشاور و کارشناس باشد، معرفی می‌شود.

(ج) هزینه‌های هر نماینده به عهده حکومت منصوب‌کننده است.

(۲)

(الف) مجمع:

(یک) بررسی تمامی مسائل مربوط به اداره و توسعه اتحادیه و اجرای این معاهده را عهده‌دار است؛

(دو) ارائه دستور کار مربوط به آماده‌سازی کنفرانس بازنگری به دفتر بین‌المللی مالکیت فکری (که از این پس "دفتر بین‌المللی" نامیده می‌شود) پیش‌بینی شده در معاهده تاسیس سازمان جهانی مالکیت فکری (که از این پس "سازمان" نامیده می‌شود) با رعایت دقیق ملاحظات کشورهای عضو که متعهد به مواد ۲۲ تا ۲۶ نیستند؛

سه) بررسی و تایید گزارش‌ها و فعالیت‌های دبیر کل سازمان و ارائه دستور کار لازم راجع به امور صلاحیتی اتحادیه؛

چهار) انتخاب اعضای کمیته اجرایی مجمع؛

پنج) بررسی و تایید گزارش‌ها و فعالیت‌های کمیته اجرایی و ارائه دستور کارها به آن؛

شش) توقف برنامه، تصویب بودجه دو ساله اتحادیه و تصویب تسویه حساب‌های آن؛

هفت) تصویب مقررات مالی اتحادیه؛

هشت) ایجاد کمیته‌های کارشناسی و گروه‌های کاری مناسب در جهت تحقق اهداف

اتحادیه؛

نه) تصمیم‌گیری درباره کشورهای غیرعضو اتحادیه و تعیین سازمان‌های میان‌کشوری و

بین‌المللی غیردولتی که مجاز به شرکت در گردهمایی‌ها به عنوان ناظر هستند؛

ده) تصویب تغییرات مواد ۲۲ تا ۲۶؛

یازده) تصمیم‌گیری درباره هر اقدام مناسب به منظور نیل به اهداف اتحادیه؛

دوازده) انجام هر کار دیگری که این معاهده ایجاب می‌کند؛

سیزده) اجرای حقوقی که معاهده تاسیس سازمان به عهده مجمع گذارده، به شرط پذیرش

آن.

ب) در خصوص مسایلی که مربوط می‌شود به سایر اتحادیه‌های تحت اداره سازمان،

مجمع با توجه به اظهار نظر کمیته هماهنگ‌سازی سازمان تصمیم‌گیری می‌کند.

(۳)

الف) هر یک از کشورهای عضو مجمع دارای یک رای هستند.

ب) حد نصاب مجمع نصف اعضای مجمع است.

ج) با وجود مقررات بند ب، چنان چه در یک نشست تعداد کشورهای حاضر کمتر از

نصف ولی معادل یا بیش از یک سوم اعضای مجمع باشد، این کشورها مجاز به تصمیم‌گیری

هستند. با وجود این، تصمیمات مجمع به جز تصمیماتی که مربوط به شیوه تصمیم‌گیری

می‌شود، قابل اجرا نخواهند بود، مگر این که شرایط ذیل حاصل باشد. دفتر بین‌المللی ضمن

مطلع ساختن کشورهای غایب عضو مجمع از تصمیمات مزبور، از آنها خواهد خواست تا

رای یا امتناع خود را در مهلت سه ماه از تاریخ اعلامیه مذکور به صورت مکتوب اعلام دارند.

چنان چه، در انقضای این مهلت تعداد کشورهایی که بدین ترتیب رای یا امتناع خود را اعلام

داشته‌اند، دست کم معادل تعداد کشورهایی باشد که جهت حد نصاب نشست مورد نیاز است،

به شرط این که اکثریت لازم نیز حاصل باشد، تصمیمات مذکور لازم الاجرا می‌شوند.

- د) تصمیمات در مجمع، با رعایت مقرر بند ۲ ماده ۲۶، با اکثریت دو سوم آراء داده شده، گرفته می‌شود.
- ه) امتناع، رای محسوب نمی‌شود.
- و) یک نماینده فقط می‌تواند یک کشور را نمایندگی کند و فقط به نام همان کشور رای دهد.
- ز) کشورهای غیر عضو مجمع به عنوان ناظر مجاز به شرکت در گردهمایی‌ها هستند.
- ۴
- الف) نشست عادی مجمع هر دو سال یک بار به دعوت دبیر کل جز در موارد استثنایی، در زمان مشابه و در محل مجمع عمومی سازمان برگزار می‌شود.
- ب) نشست فوق‌العاده مجمع به درخواست کمیته اجرایی یا به تقاضای یک چهارم کشورهای عضو مجمع از دبیر کل برگزار می‌شود.
- ۵) تعیین مقررات داخلی مجمع به عهده خود مجمع است.

از این نویسنده تاکنون مقالات زیر در همین مجله منتشر شده است:

- «ترابری چند نوعی و نارسایی قانون داخلی» سال ۷۲، شماره ۳۰. «کنوانسیون ۱۹۷۸ در مورد حمل و نقل دریایی (قواعد هامبورگ)» سال ۷۳، شماره ۳۲. «اصول کلی حقوق و حقوق موضوعه» سال ۷۶، شماره ۳۶. «رویه قضایی و نقش سازنده آن در حقوق» سال ۷۶، شماره ۳۸. کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حمل و نقل مرکب بین‌المللی کالا (کنوانسیون ۲۴ مه ۱۹۸۰ ژنو) سال ۷۷، شماره ۴۱. «ملاحظات پیرامون رویه قضایی به عنوان منبع حقوق» سال ۷۸، شماره ۴۵. «مسئولیت و حقوق عامل حمل و نقل مرکب در معاهده ژنو ۱۹۸۰، سال ۷۹، شماره ۵۰. «مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی» سال ۸۱، شماره ۵۵. «کنوانسیون راجع به یکنواخت کردن برخی مقررات حمل و نقل هوایی بین‌المللی، سال ۸۴، شماره ۶۸. «تأملی در آثار مشترک و جمعی در حقوق مالکیت فکری» سال ۸۷، شماره ۲. «کنوانسیون جهانی حق مؤلف» سال ۱۳۸۷، شماره ۴.